

maakt ruimte voor onderwijs

MODULEHANDLEIDING

BASISMODULE

WERKWOORDSPELLING

Inleiding	2
Doelgroep	2
Van Werkwoordspelling op maat naar Basismodule Werkwoordspelling	2
Rubriekenoverzicht	3
De rubrieken toegelicht	6
Inhoud en opbouw	6
Rubriek A: Werkwoorden	6
Rubriek B: Persoonsvorm en onderwerp	6
Rubriek C: Ik-vorm tegenwoordige tijd	6
Rubriek D: Jij-vorm tegenwoordige tijd	6
Rubriek E: Hij-vorm tegenwoordige tijd	7
Rubriek F: Wij-vorm tegenwoordige tijd	7
Rubriek G: Gebiedende wijs	7
Rubriek H: Tegenwoordige tijd van onregelmatige werkwoorden	7
Rubriek I: Verleden tijd van regelmatige werkwoorden	7
Rubriek J: Verleden tijd van onregelmatige werkwoorden	7
Rubriek K: Voltoid deelwoord	8
Achtergrondinformatie	9
Geactualiseerde kerndoelen voortgezet onderwijs (2026)	9
Referentiekader taal en rekenen (2009)	9
Grammaticale regels en begrippen in de Basismodule Werkwoordspelling	9
Taalverzorging en taalbeschouwing	10

Inleiding

Numo is een online leermiddel waarmee leerlingen de basisvaardigheden van Nederlands, rekenen/wiskunde en Engels adaptief kunnen oefenen tot ze het beoogde niveau hebben bereikt.

Adaptief betekent dat het programma zich automatisch aanpast aan het oefengedrag van leerlingen. Is een leerling goed in een vaardigheid, dan gaat hij er met sprongen doorheen. Bij onderdelen waarmee hij moeite heeft, staat het programma langer stil. De leerling krijgt dan extra oefeningen en meer feedback.

Numo kan teruggrijpen op oefenstof van de basisschool. Een leerling die uitblinkt in een vaardigheid, kan doorgaan met oefenen tot en met 3F- of zelfs 4F-niveau. Dat is de grote kracht van adaptieve software!

Doordat leerlingen zich met Numo de basisvaardigheden eigen maken, heb jij als docent meer tijd voor andere dingen, zoals individuele begeleiding, thema-opdrachten en interactieve werkvormen.

Doelgroep

De Basismodule Werkwoordspelling is vooral geschikt voor leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. In de bovenbouw van het vmbo, in het mbo en het volwassenenonderwijs kan het programma eventueel gebruikt worden voor remediërende doeleinden. Deze module is bedoeld voor de leerling die werkwoorden nog niet kan spellen op niveau 1F van het Referentiekader taal. Je zou kunnen zeggen dat deze module 'niveau 0F' heeft, of de leerling 'op weg naar 1F' helpt. De module sluit inhoudelijk aan op 'Werkwoordspelling 1F' in Numo.

Van Werkwoordspelling op maat naar Basismodule Werkwoordspelling

De Basismodule Werkwoordspelling vervangt Werkwoordspelling op maat. Deze module werd veel gebruikt door leerlingen uit het praktijkonderwijs en de eerste twee leerjaren van het vmbo. Een belangrijke wijziging is het gebruik van de 'ik-vorm' in plaats van de 'stam'. We lichten deze keuze verder toe in de [Achtergrondinformatie](#). Je vindt daar ook een toelichting op begrippen die we bewust anders gebruiken in de Basismodule.

De focus verschuift van 'moeilijke vormen' naar vaste procedures per regelmatigheid. De module is compacter en bevat geen dictees of gemengde opgaven. Splitsbare werkwoorden, de infinitief als aparte vorm en het bijvoeglijk gebruikte werkwoord zijn weggelaten. De leerling krijgt in de oefeningen geen losse uitgangen en foute woordbeelden te zien. Om de cognitieve belasting laag te houden, oefenen leerlingen binnen een betekenisvolle context. De oefenzinnen zijn zo veel mogelijk enkelvoudig. Korte teksten zijn helder gestructureerd door middel van voegwoorden. Net als voorheen vermijden we Engelse leenwoorden. Wel is gekozen voor 't *ex-kofschip* (in plaats van 't *kofschip*) om aan te sluiten bij de modules Werkwoordspelling 1F en 2F in Numo.

Rubriekenoverzicht

Rubriek	Oefening	Type opgaven	Oefendoel: Ik kan ...
Sprongtoetsen	1. Werkwoord, persoonsvorm en onderwerp	Meerkeuze- en open vragen	
	2. Ik-vorm, jij-vorm en hij-vorm tegenwoordige tijd	Meerkeuze- en open vragen	
	3. Wij-vorm, gebiedende wijs en onregelmatige werkwoorden	Meerkeuze- en open vragen	
	4. Persoonsvorm verleden tijd en voltooid deelwoord	Meerkeuze- en open vragen	
A. Werkwoorden	1. Welke woorden?	Stenen met woorden	een werkwoord herkennen.
	2. Wat doen ze?	Open vragen	een heel werkwoord typen.
	3. Eén werkwoord in de zin	Kies woord in zin	het werkwoord aanwijzen in de zin.
	4. Veiligheid	Wijs aan in tekst	alle werkwoorden aanwijzen in een tekst.
B. persoonsvorm en onderwerp	1. Gister of vandaag?	Rijen	aangeven of een zin in de tegenwoordige tijd of de verleden tijd staat.
	2. Zoek de persoonsvorm	Meerkeuzevragen	de persoonsvorm herkennen in een zin.
	3. Zoek het onderwerp	Meerkeuzevragen	het onderwerp herkennen in een zin.
	4. Alleen of samen?	Rijen	enkelvoud en meervoud herkennen in een zin.
	5. persoonsvorm en onderwerp	Kies woord in zin	de persoonsvorm en het onderwerp aanwijzen
	6. De vier seizoenen	Meerkeuzevragen	de persoonsvorm en het onderwerp herkennen.

C. Ik-vorm tegenwoordige tijd	1. Herken de ik-vorm	Stenen met woorden	de ik-vorm herkennen.
	2. Fietsen en werken	Open vragen	de ik-vorm typen van werkwoorden zoals werken en fietsen.
	3. Bakken en zwemmen	Open vragen	de ik-vorm typen van werkwoorden zoals bakken en zwemmen.
	4. Lopen en eten	Open vragen	de ik-vorm typen van werkwoorden zoals lopen en eten.
	5. Verhuizen en graven	Open vragen	de ik-vorm typen van werkwoorden zoals verhuizen en graven.
	6. Vrije tijd	Wijzig tekst	de ik-vorm in de tegenwoordige tijd typen.
D. Jij-vorm tegenwoordige tijd	1. Herken de jij-vorm	Stenen met woorden	de jij-vorm herkennen.
	2. Ik-vorm +t	Open vragen	de jij-vorm in de tegenwoordige tijd typen.
	3. Jij achter de persoonsvorm	Open vragen	de juiste jij-vorm typen als jij of je achter de persoonsvorm staat.
	4. Vraagzinnen	Open vragen	de jij-vorm typen in vraagzinnen.
	5. Eet smakelijk	Wijzig tekst	de jij-vorm typen in een tekst.
E. Hij-vorm tegenwoordige tijd	1. Herken de hij-vorm	Stenen met woorden	de hij-vorm in de tegenwoordige tijd herkennen.
	2. Maak de hij-vorm	Open vragen	de hij-vorm typen van werkwoorden zoals fietsen, bakken, eten en verhuizen.
	3. De hij-vorm in zinnen	Open vragen	de hij-vorm typen in een zin.
	4. Gezondheid	Wijzig tekst	de hij-vorm typen in een tekst.
F. Wij-vorm tegenwoordige tijd	1. Herken de wij-vorm	Meerkeuzevragen	de wij-vorm in de tegenwoordige tijd herkennen.
	2. Van verleden tijd naar tegenwoordige tijd	Open vragen	de wij-vorm in de tegenwoordige tijd typen in een zin.
	3. Feest	Wijzig tekst	de wij-vorm in de tegenwoordige tijd typen in een tekst.
G. Gebiedende wijs	1. Herken de gebiedende wijs	Rijen	de gebiedende wijs herkennen.
	2. Maak de gebiedende wijs	Open vragen	de gebiedende wijs typen in een zin.
	3. Doe het zelf!	Wijzig tekst	de gebiedende wijs typen in een tekst.

H. Tegenwoordige tijd van onregelmatige werkwoorden	1. Eigenwijze werkwoorden	Meerkeuzevragen	de tegenwoordige tijd van onregelmatige werkwoorden herkennen.
	2. Zijn, hebben, kunnen, willen, zullen en mogen	Open vragen	onregelmatige werkwoorden in de tegenwoordige tijd typen.
	3. Typ de persoonsvorm	Open vragen	onregelmatige werkwoorden in de tegenwoordige tijd typen.
	4. Opruimen	Wijzig tekst	onregelmatige werkwoorden in de tegenwoordige tijd typen in een tekst.
I. Verleden tijd van regelmatige werkwoorden	1. Verleden tijd of tegenwoordige tijd?	Stenen met woorden	de verleden tijd van regelmatige werkwoorden herkennen.
	2. 't ex-kofschip in stappen	Meerkeuzevragen	de juiste uitgang bepalen van regelmatige werkwoorden in de verleden tijd.
	3. Verleden tijd enkelvoud	Open vragen	de verleden tijd enkelvoud van regelmatige werkwoorden typen.
	4. Verleden tijd meervoud	Open vragen	de verleden tijd meervoud van regelmatige werkwoorden typen.
	5. Dieren in het nieuws	Wijzig tekst	de verleden tijd van regelmatige werkwoorden typen in een tekst.
J. Verleden tijd van onregelmatige werkwoorden	1. Regelmatig of onregelmatig?	Rijen	onregelmatige werkwoorden in de verleden tijd herkennen.
	2. Verleden tijd enkelvoud	Open vragen	onregelmatige werkwoorden in de verleden tijd enkelvoud typen.
	3. Verleden tijd meervoud	Open vragen	onregelmatige werkwoorden in de verleden tijd meervoud typen.
	4. Er was eens...	Wijzig tekst	de verleden tijd van onregelmatige werkwoorden typen in een tekst.
K. Voltooid deelwoord	1. Het voltooid deelwoord	Stenen met woorden	het voltooid deelwoord herkennen.
	2. Twee werkwoorden in een zin	Meerkeuzevragen	het voltooid deelwoord herkennen in zinnen met meer dan één werkwoord.
	3. Gebruik 't ex-kofschip	Open vragen	het voltooid deelwoord van regelmatige werkwoorden typen.
	4. Onregelmatig voltooid deelwoord	Open vragen	het voltooid deelwoord van onregelmatige werkwoorden typen.
	5. Geschiedenis	Wijzig tekst	het voltooid deelwoord van regelmatige en onregelmatige werkwoorden typen.

De rubrieken toegelicht

Inhoud en opbouw

De Basismodule Werkwoordspelling behandelt de spelling van de meest frequente regelmatige en onregelmatige werkwoorden. Voor dit niveau ligt de nadruk op de basis: de persoonsvorm. De gebiedende wijs komt ook aan bod, als extra training met de ik-vorm en omdat de gebiedende wijs veel voorkomt in praktijkgerichte teksten. Het oefenen van voltooid deelwoorden draagt bij aan automatisering van procedures rondom *'t ex-kofschip* en het herkennen van onregelmatige werkwoorden.

De opbouw van de rubrieken is cumulatief: vaardigheden die in de eerste twee rubrieken geoefend worden, worden in de volgende rubrieken bekend verondersteld. Theoretische begrippen worden wel steeds uitgelegd en herhaald. Hieronder lees je per rubriek op welke manier de theorie en praktijk van werkwoordspelling worden geoefend.

Rubriek A: Werkwoorden

In de eerste rubriek krijgt de leerling antwoord op de vragen: wat is een werkwoord en hoe kun je het herkennen? Deze rubriek vormt samen met rubriek B de grammaticale basis voor de module. Het werkwoord wordt geïntroduceerd met een video die de belangrijkste kenmerken stap voor stap uitlegt. Eerst wordt uitgelegd wat de functie is van werkwoorden: een werkwoord vertelt wat iets of iemand doet. Daarna komen de vormkenmerken aan bod, zoals tijd en getal. Leerlingen oefenen in deze rubriek met het aanwijzen van werkwoorden en het typen van het hele werkwoord. Ze maken kennis met de persoonsvorm, die ze in de volgende rubriek expliciet gaan aanwijzen. De afsluitende oefening bestaat uit een tekst met het thema **'Veiligheid'** waarin de leerling alle werkwoordsvormen (infinitief en persoonsvorm) moet aanwijzen.

Rubriek B: Persoonsvorm en onderwerp

In deze rubriek leren leerlingen dat de persoonsvorm en het onderwerp bij elkaar horen. Ze beginnen met het herkennen van de tijd van zinnen en werkwoorden. Vervolgens wijzen ze de persoonsvorm aan in zinnen die zowel in de tegenwoordige tijd (tt) als de verleden tijd (vt) worden aangeboden. Daarna bepalen ze met behulp van de vraag 'Wie/wat + persoonsvorm?' het onderwerp van de zin. Het herkennen van enkelvoud en meervoud wordt apart geoefend. Leerlingen wijzen de persoonsvorm en het onderwerp aan in korte zinnen. Tot slot bepalen ze in korte teksten van drie zinnen of de gemarkeerde woorden persoonsvorm of onderwerp zijn. Het thema van elke tekst is één van **de vier seizoenen**.

Rubriek C: Ik-vorm tegenwoordige tijd

De ik-vorm vormt de basis voor het spellen van de persoonsvorm tegenwoordige tijd van zowel regelmatige als onregelmatige werkwoorden. Er wordt hier heel bewust niet gewerkt met de term 'stam', omdat die vorm problemen oplevert bij veel werkwoorden. De werkwoorden zijn verdeeld in groepen op basis van de manier waarop de ik-vorm gemaakt wordt: werkwoorden zoals fietsen (min -en); werkwoorden zoals zwemmen (min -en, min medeklinker); werkwoorden zoals lopen (min -en, plus klinker); werkwoorden zoals verhuizen (min -en, verandering van medeklinker); en werkwoorden zoals graven (min -en, plus klinker, verandering van medeklinker). Er wordt hier nog geen onderscheid gemaakt tussen regelmatige en onregelmatige werkwoorden, omdat dit verschil in de tegenwoordige tijd niet zichtbaar is. De rubriek sluit af met een gatentekst in het thema **'Vrije tijd'**, waar de ik-vorm getypt moet worden in een tekst.

Rubriek D: Jij-vorm tegenwoordige tijd

Leerlingen maken eerst kennis met de jij-vorm die eruitziet als 'ik-vorm + t'. In de eerste oefening klikken ze op alle woorden die er zo uitzien. In de tweede oefening typen ze de jij-vorm in twee stappen: ze krijgen het hele werkwoord en de bijbehorende ik-vorm te zien. Eerst typen ze de losse jij-vorm, daarna typen ze de jij-vorm in een

hele zin. Vervolgens oefenen ze de jij-vorm in zinnen waar het onderwerp achter de persoonsvorm staat (zinnen met inversie en vraagzinnen). In de afsluitende gatentekst met het thema **‘Eet smakelijk’** komen beide jij-vormen aan bod.

Rubriek E: Hij-vorm tegenwoordige tijd

In deze rubriek oefent de leerling met de hij-vorm in de tegenwoordige tijd. Het toepassen van de regel ‘ik-vorm + t’ wordt weer in stappen geoefend, door eerst de ik-vorm te typen en daarna de hij-vorm in een zin te typen. In de volgende oefening typt de leerling de hij-vorm direct in de zin. De laatste oefening bestaat uit een gatentekst met het thema **‘Gezondheid’**.

Rubriek F: Wij-vorm tegenwoordige tijd

De wij-vorm tegenwoordige tijd komt overeen met het hele werkwoord. Met wij-vorm wordt ook de tweede en derde persoon meervoud bedoeld, omdat deze persoonsvormen er altijd hetzelfde uitzien. Na het maken van de oefeningen in deze rubriek kunnen leerlingen de tegenwoordige tijd meervoud onderscheiden van de ik-vorm, de tegenwoordige tijd enkelvoud en de verleden tijd meervoud. Ze kunnen ook de tegenwoordige tijd meervoud typen in zinnen en in een tekst met thema **‘Feest’**.

Rubriek G: Gebiedende wijs

De gebiedende wijs komt veel voor in praktijkgericht lezen en schrijven: handleidingen, opdrachten en instructies zoals recepten staan er vol mee. In de eerste oefening herkent de leerling dat een zin met een gebiedende wijs altijd begint met het werkwoord. De leerling leert herkennen dat een gebiedende wijs er hetzelfde uitziet als de ik-vorm. Vervolgens oefent de leerling met het maken van de gebiedende wijs, door de juiste vorm te typen in zinnen en in een tekst met het thema **‘Doe het zelf!’**.

Rubriek H: Tegenwoordige tijd van onregelmatige werkwoorden

Leerlingen starten deze rubriek met het herkennen van de persoonsvormen van de onregelmatige werkwoorden *zijn, hebben, kunnen, zullen, willen* en *mogen*. Ze moeten kiezen welke persoonsvorm tegenwoordige tijd in de zin past. Op deze manier krijgen ze de onvoorspelbare persoonsvormen van deze werkwoorden al een keer te zien, voordat ze deze zelf moeten gaan typen. In de tweede oefening vullen ze het rijtje persoonsvormen tegenwoordige tijd aan. In de derde oefening typen ze de persoonsvorm in een hele zin. Tot slot typen ze de persoonsvormen in een korte tekst met het thema **‘Opruimen’**.

Rubriek I: Verleden tijd van regelmatige werkwoorden

Deze rubriek draait om het kiezen van de juiste uitgang voor de persoonsvorm verleden tijd van regelmatige werkwoorden. Daarom oefenen leerlingen eerst met het herkennen van verleden tijd en tegenwoordige tijd. Daarna voeren ze in stappen het ezelsbruggetje *‘t ex-kofschip* uit. Vervolgens typen ze eerst de verleden tijd enkelvoud en daarna de verleden tijd meervoud in hele zinnen. In de laatste oefening moeten ze de persoonsvorm verleden tijd invullen in een korte tekst met het thema **‘Dieren in het nieuws’**. De leerling moet hier zonder expliciete begeleiding de stappen doorlopen om van het hele werkwoord een persoonsvorm verleden tijd enkelvoud of meervoud te maken, met de juiste uitgang achter de correcte ik-vorm.

Rubriek J: Verleden tijd van onregelmatige werkwoorden

De rubriek start met het onderscheiden van onregelmatige en regelmatige persoonsvormen in de verleden tijd. In de tweede oefening typen leerlingen de persoonsvorm enkelvoud en in de derde oefening de persoonsvorm meervoud in hele zinnen. Het gaat hier om de verleden tijd enkelvoud en meervoud van *zijn, hebben, kunnen, zullen, willen* en *mogen*, maar ook andere klankveranderende werkwoorden. We raden leerlingen aan om de persoonsvorm verleden tijd van onregelmatige werkwoorden uit het hoofd te leren of op te zoeken in het Numo woordenboek. Voor de klankverandering bestaat immers geen echte regel. Het Numo woordenboek is tijdens alle oefeningen en ook tijdens sprongtoetsen te raadplegen met de knop **‘A-Z’**. In een korte tekst met het thema **‘Er**

was eens' komen vaardigheden uit voorgaande rubrieken samen: om de juiste persoonsvorm verleden tijd te typen, moet de leerling zonder hulp het onderwerp van de zin kunnen herkennen.

Rubriek K: Voltooid deelwoord

Het voltooid deelwoord is herkenbaar, omdat het vaak begint met ge-. Leerlingen leren dat ze het voltooid deelwoord ook kunnen herkennen aan andere lettergrepen zoals be- en ver-, naast het feit dat er een hulpwerkwoord in de zin staat, zoals hebben, zijn of worden. Ze oefenen met 't ex-kofschip om de juiste eindletter van regelmatige voltooid deelwoorden te bepalen. Van de onregelmatige werkwoorden *zijn*, *hebben*, *kunnen* en *mogen* krijgt de leerling het voltooid deelwoord aangeboden in de uitleg, voordat ze deze moeten typen. Van overige onregelmatige werkwoorden worden de meest frequente geoefend in hele zinnen. Het advies is ook bij het voltooid deelwoord van onregelmatige werkwoorden: leer de spelling uit het hoofd of zoek het werkwoord op in het woordenboek. In de slotoefening spellen leerlingen de regelmatige en onregelmatige voltooid deelwoorden in een tekst met het thema '**Geschiedenis**'.

Achtergrondinformatie

Geactualiseerde kerndoelen voortgezet onderwijs (2026)

De Basismodule Werkwoordspelling is ontwikkeld om de leerling te ondersteunen bij het behalen van kerndoel 6B: 'De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie.' De oefeningen dragen bij aan het correct formuleren op woord-, zins- en tekstniveau, het ontwikkelen van spellingbewustzijn en spellinggeweten en het inzetten van hulpmiddelen en bronnen om regels en procedures correct toe te passen. Het overzicht van alle kerndoelen kun je vinden op de website van [SLO](#).

Referentiekader taal en rekenen (2009)

De niveau-aanduidingen bij de vaardigheid Werkwoordspelling in Numo zijn gebaseerd op het Referentiekader taal en rekenen. In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen - ook wel bekend als de commissie Meijerink - onderzocht wat leerlingen op het gebied van taal en rekenen moeten kennen en kunnen op verschillende momenten in hun onderwijs carrière. Het complete overzicht van de drempelmomenten, domeinen en niveaubeschrijvingen is [hier](#) te downloaden.

Niveau	Fundamentele kwaliteit	Drempel
1F	Eind primair onderwijs	Van po naar vo
2F	Eind vmbo	Van vo fase 1 naar vo fase 2 / van vmbo naar mbo
3F	Eind mbo-4 en havo	van vo en mbo naar hbo
4F	Eind vwo	van vo naar wo

Grammaticale regels en begrippen in de Basismodule Werkwoordspelling

Een beperkt aantal theoretische begrippen is noodzakelijk om met de leerling in gesprek te gaan over taal en taalverschijnselen. De begrippen die de Expertgroep beschouwt als basiskennis zijn in principe allemaal behandeld op de basisschool (1F), maar de VO-leerling die in deze Basismodule werkt valt juist uit op het toepassen van deze kennis en vaardigheden. Daarom veronderstellen we ze niet als bekend.

We introduceren een begrip uitsluitend wanneer het bijdraagt aan het toepassen van een regel of procedure. De regel die we in deze Basismodule steeds benadrukken, luidt: het onderwerp en de persoonsvorm moeten overeenkomen in getal. De Basismodule Werkwoordspelling behandelt alléén begrippen die nodig zijn om de (on-)regelmatigheden en procedures in de spelling van persoonsvormen, voltooid deelwoorden en de gebiedende wijs te kunnen uitleggen.

Dat betekent dat in de Basismodule niet alle basisbegrippen uit het Referentiekader aan bod komen. Sommige begrippen worden samengevat onder een andere noemer. Van de onderstreepte begrippen kan het gebruik in de Basismodule ook afwijken van de begrippen die gebruikt worden in veel leergangen en methodes voor het schoolvak Nederlands. Daarom lichten we ze onder de lijst verder toe.

1. Werkwoord
2. Tijd van het werkwoord (tegenwoordig en verleden, onvoltooid en voltooid)
3. Getal: meervoud, enkelvoud
4. Eerste, tweede en derde persoon
5. Persoonsvorm
6. Voltooid deelwoord
7. Stam van het werkwoord
8. Hele werkwoord (infinitief)
9. Onderwerp

10. Zwakke en sterke werkwoorden

11. Werkwoordelijk gezegde

- Eerste, tweede en derde persoon: deze begrippen zijn vervangen door de noemers ik-vorm, jij-vorm, hij-vorm en wij-vorm. Zodra leerlingen kunnen herkennen dat het onderwerp van de zin meervoud is, hebben ze het onderscheid tussen eerste, tweede en derde persoon meervoud is niet nodig om tegenwoordige en verleden tijd meervoud correct te spellen.
- Stam van het werkwoord: we nemen de ik-vorm als uitgangspunt voor het spellen van de tegenwoordige en verleden tijd enkelvoud van regelmatige werkwoorden. De Taalunie hanteert als definitie van de stam: 'de basisvorm van een werkwoord, waarvan de vervoegde vormen zijn afgeleid.'¹ Vervolgens stellen ze dat de stam van het werkwoord in *de meeste gevallen* gelijk is aan de infinitief minus -(e)n. Als voorbeeld gebruiken ze *lopen* en *gaan*, waarvan de 'stam' respectievelijk *loop* en *ga* is. Er zijn vaak meer stappen nodig om de ik-vorm danwel 'stam' van een werkwoord te vormen, dan alleen 'minus -(e)n'. Daarom hebben we ervoor gekozen om te spreken over de ik-vorm en 'het hele werkwoord zonder -en' als twee afzonderlijke begrippen. Dit laatste begrip is in praktijk alleen cruciaal voor de spelling van het voltooid deelwoord van regelmatige werkwoorden zoals *verhuizen* en *verven*.
- Zwakke en sterke werkwoorden: we maken in deze module alleen onderscheid tussen regelmatige werkwoorden en onregelmatige werkwoorden. Voor leerlingen zijn de termen 'sterk' en 'zwak' niet altijd duidelijk. In strikte zin zijn alleen de werkwoorden *zijn*, *hebben*, *kunnen*, *zullen*, *willen* en *mogen* onregelmatig. Klankveranderende werkwoorden kun je 'sterk' noemen. Sterke werkwoorden volgden ooit ook regelmatige patronen, maar het systeem dat achter die patronen zat, is al duizenden jaren geleden uitgestorven. Dat betekent dat men nu de overgebleven sterke vormen echt moet leren.² Strikt genomen bestaat er dus verschil tussen sterke en onregelmatige werkwoorden, maar het kennen van dit onderscheid draagt volgens ons niet bij aan beter spellen. Uiteindelijk moet een leerling de kennis toepassen dat sommige werkwoorden vervoegd worden volgens de regels en dat andere werkwoorden die regels niet volgen.

Taalverzorging en taalbeschouwing

In het Referentiekader hoort werkwoordspelling bij het domein 'begrippenlijst en taalverzorging'. Het domein taalverzorging wijkt wat betreft de opbouw van de F-niveaus in zekere mate af van de andere domeinen. De niveaubeschrijvingen bij de communicatieve vaardigheden spreken, lezen en schrijven bouwen op in moeilijkheidsgraad van taken en taakuitvoering, terwijl correct spellen in principe op alle niveaus en drempelmomenten een volledige beheersing van de regels en procedures vergt. Dat betekent dat de kennis regelmatig moet worden opgefrist en toegepast in schrijfproducten bij Nederlands en bij andere vakken. Door de adaptieve aard van Numo kunnen leerlingen steeds opnieuw op hun eigen niveau blijven oefenen met werkwoordspelling.

Het beperkte gebruik van theoretische begrippen in deze Basismodule sluit aan bij het instrumentele perspectief op taalverzorging van de werkgroep Meijerink: "*In dit domein van taalverzorging gaat het alleen om kennis van regels en begrippen die ten dienste staan van correct taalgebruik.*" In veel benaderingen van het schoolvak Nederlands spelen spelling en grammatica ook een grote rol bij taalbeschouwing: door regelmatigigheden in de taal te doorgronden, leert de leerling om taal als een systeem te zien en te analyseren. Dit kan zelfs een doel op zich zijn. De geactualiseerde kerndoelen kunnen ook op die manier worden geïnterpreteerd. Bij het niveau <1F is het echter passender om de oefeningen te beperken tot het instrumentele: dat wat nodig is om goed te kunnen schrijven.

¹ <https://taaladvies.net/termen-stam/>

² <https://onzetaal.nl/taalloket/sterk-zwak-onregelmatig-werkwoord>